

ντας αφορά τον πολιτικό διάλογο ανάμεσα στις δύο χώρες, που έχει συμφωνηθεί να ξεκινήσει ξανά στις 16 Οκτωβρίου, με τη συνάντηση της υφυπουργού Εξωτερικών **Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου** με τον Τούρκο μόνιμο υφυπουργό Εξωτερικών **Σεντάτ Ονάλ**. Κυρίως θα πρέπει να προσδιοριστεί για ποια θέματα θα πρέπει να ανοίξει η συζήτηση και είναι σαφές ότι η Αθήνα σε καμία περίπτωση δεν θα δεχθεί να βάλουν οι Τούρκοι στο τραπέζι τα θέματα κυριαρχίας και αποστρατιωτικοποίησης των νησιών.

Κυπριακό

Αναπόφευκτα, στη Νέα Υόρκη, οι δύο ηγέτες θα συζητήσουν και για το Κυπριακό, εν αναμονή της νέας προσπάθειας που αναμένεται να δρομολογήσει ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ **Αντόνιο Γκουτέρες**. Αν και μετά το επεισόδιο στην Πύλα το τοπίο έχει θολώσει αρκετά, ο βοηθός γενικός γραμματέας του ΟΗΕ **Μίροσλαβ Γιέτζια** επισκέφθηκε τη Μεγαλόνησο πριν από δύο εβδομάδες και συζήτησε με τις δύο πλευρές για το πώς θα ξαναρχίσουν οι συνομιλίες, ενώ μετέβη και στην Τουρκία. Ακόμα, πάντως, δεν φαίνεται να έχει συμφωνηθεί μια τριμερής συνάντηση ανάμεσα στον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ, τον Κύπριο Πρόεδρο **Νίκο Χριστοδουλίδη** και τον ηγέτη των Τουρκοκυπρίων **Ερσίν Τατάρ** στη Νέα Υόρκη.

Ο πρωθυπουργός θα συναντήσει, πάντως, στη Νέα Υόρκη τόσο τον Ν. Χριστοδουλίδη όσο και τον Αντ. Γκουτέρες, με κύρια θέματα συζήτησης το Κυπριακό και τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης, ένα ζήτημα που βρίσκεται -με πρωτοβουλία του γενικού γραμματέα- στο επίκεντρο των εργασιών της φετινής Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ. Ο Κυριάκος Μητσοτάκης θα απευθύνει ομιλία ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης το απόγευμα της Πέμπτης και, σύμφωνα με πληροφορίες, η φετινή παρέμβασή του θα εστιαστεί στις δραματικές προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής, που είναι ήδη πραγματικότητα, και στις επιπτώσεις της, όπως καταγράφκαν αυτό το δύσκολο καλοκαίρι για τη χώρα μας, αλλά και ευρύτερα για τις χώρες της νότιας Ευρώπης και της Μεσογείου.

Το πρωί της Πέμπτης ο πρωθυπουργός έχει προσκληθεί να μιλήσει στο Πανεπιστήμιο του Γέιλ. Λόγω πίεσης χρόνου, το υπόλοιπο πρόγραμμα του θα είναι εξαιρετικά περιορισμένο. Είναι ενδεικτικό πως χρειάστηκε να ακρωθούν δύο συνεντεύξεις σε μεγάλα αμερικανικά μέσα ενημέρωσης, στα οποία επρόκειτο να μιλήσει ο Κυριάκος Μητσοτάκης. Ωστόσο, φρόντισε να βρει χρόνο για ένα σημαντικό ραντεβού, αυτό με τον Πρόεδρο της Νότιας Κορέας **Γιουν Σουκ Γέολ**. Με τη συνάντηση αυτή, που έρχεται σε συνέχεια των συναντήσεων με τις ηγεσίες της Ιαπωνίας και της Ινδίας, η Ελλάδα προχωρά στη διεύρυνση των διπλωματικών και κυρίως των οικονομικών της σχέσεων με μια ακόμα μεγάλη οικονομική δύναμη της Ανατολής. Μάλιστα, δεν θα πρέπει να αποκλείεται το επόμενο διάστημα και ένα ταξίδι του πρωθυπουργού στη Νότια Κορέα. Τέλος, στο περιθώριο των εργασιών της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, ο Κυριάκος Μητσοτάκης θα έχει συναντήσεις με επενδυτές και εκπροσώπους ομογενειακών οργανώσεων των ΗΠΑ.

Κόλαφος η έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Τουρκία!

Του **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΡΕΤΑΙΟΥ**
e.aretaios@realnews.gr

■ **ΤΟ ΠΡΩΤΟ** μέτριο προστριβών ανάμεσα στην Ε.Ε. και την Αγκυρα αποτέλεσε η έγκριση της ετήσιας έκθεσης προόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Τουρκία την περασμένη Τετάρτη από την Ολομέλεια του Σώματος στο Στρασβούργο, καθώς ήταν εξαιρετικά αρνητική για τη γειτονική χώρα. Οι αντιπαραθέσεις αυτές αναμένεται να ενταθούν τον Οκτώβριο (καθώς και η επερχόμενη έκθεση της Κομισιόν για την πρόοδο της Τουρκίας αναμένεται να είναι εξίσου αρνητική) και ενδεχομένως να επηρεάσουν αρνητικά και τις ευρωτουρκικές σχέσεις. Την ώρα που και οι δύο πλευρές, η καθεμία δίνοντας διαφορετικό νόημα, διακηρύσσουν ότι επιθυμούν μια επανεκκίνηση στις ευρωτουρκικές σχέσεις, η έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ήταν και φέτος ιδιαίτερα επικριτική εις βάρος της Τουρκίας. Η Αγκυρα αντέδρασε σφόδρα, κατηγορώντας την Ε.Ε. για έλλειψη αμεροληψίας και οράματος.

Ενταση

Τόσο στις Βρυξέλλες όσο και στην Αγκυρα, διπλωμάτες και πολιτικοί αναλυτές με τους οποίους συνομιλεί η **Realnews** εκτιμούν ότι η επερχόμενη έκθεση της Κομισιόν για την πρόοδο της Τουρκίας, που αναμένεται να δημοσιευθεί τον Οκτώβριο, θα είναι το ίδιο επικριτική και σημειώνουν ότι αυτό οξύνει την ήδη υποβόσκουσα ένταση ανάμεσα στις Βρυξέλλες και την Αγκυρα.

Ηδη η απόφαση της εκ περιτροπής ισπανικής προεδρίας της Ε.Ε. να μην προσκαλέσει τον Τούρκο υπουργό Εξωτερικών **Χακάν Φιντάν** στην άτυπη συνάντηση των υπουργών Εξωτερικών της Ε.Ε. στο Τολέδο τον περασμένο μήνα ήταν «κρύο ντους» για την Αγκυρα, η οποία είχε καταβάλει έντονες προσπάθειες για να λάβει πρόσκληση. Σύμφωνα με πηγές στην Τουρκία, ο Χ. Φιντάν προέβη σε «αντίποινα», καθώς, μέχρι πριν από μία εβδομάδα τουλάχιστον, δεν «είχε βρει χρόνο» να συναντηθεί με τον Ισπανό πρόεδρο στην Αγκυρα και το κλίμα, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, έχει ήδη βαρύνει.

Το κακό αυτό κλίμα και η αναμενόμενη οξυνσή του μετά τον Οκτώβριο και την έκθεση της Κομισιόν ήδη προκαλούν μικρές, προς το παρόν, «μετασεισμικές δονήσεις» στα ελληνοτουρκικά, καθώς, παρά την επίσημη επιστολή του **Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν** στην Πρόεδρο της Δημοκρατίας **Κατερίνα Σακελλαροπούλου** για βοήθεια της Τουρκίας προς την Ελλάδα, το ΑΚΡ δεν έχει ακόμα αποφασίσει αν θα προσκαλέσει στο έκτακτο Συνέδριο του κόμματος στις 7 Οκτωβρίου διπλωματικούς εκπροσώπους από χώρες με «μεταβαλλόμενες» σχέσεις, όπως η Ελλάδα και η Αρμενία. Στο Συνέδριο αναμένεται να προσκληθούν, εκτός από τα τουρκικά πολιτικά κόμματα, 138 πρόεδροι, εκπρόσωποι πολιτικών κομμάτων στο εξωτερικό, ΜΚΟ και δεξαμενές σκέψης. Συνεπώς, όπως λένε πολιτικοί αναλυτές στην Τουρκία, η πρόοδος στις ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι «γεμάτη ναρκωτικά», τα οποία αφορούν τις εύθραυστες σχέσεις της Αγκυρας με την Ε.Ε. αλλά και το Κυπριακό.

Πηγές στην Τουρκία αναφέρουν ότι η Αγκυρα θεωρεί ότι η Ε.Ε. θα πρέπει να κάνει τα απαραίτητα βήματα υπέρ της γειτονικής χώρας σε ό,τι αφορά τόσο το άνοιγμα νέων κεφαλαίων στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις

Πολιτικοί αναλυτές τονίζουν ότι η πρόοδος στις ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι «γεμάτη ναρκωτικά», τα οποία αφορούν τις εύθραυστες σχέσεις της Αγκυρας με την Ε.Ε. αλλά και το Κυπριακό

και το θέμα της κατάργησης των ταξιδιωτικών θεωρήσεων Τούρκων πολιτών, που έχει περισσότερο συμβολική σημασία, όσο και το ζήτημα της αναβάθμισης της τελωνειακής ένωσης, κάτι που «καίει» την Τουρκία λόγω της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης στην οποία βρίσκεται. Ωστόσο, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, η Αγκυρα βλέπει με αυξανόμενη απογοήτευση ότι η Ε.Ε. δεν είναι ουσιαστικά διατεθειμένη να κάνει «εκπτώσεις» στην Τουρκία και η έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επιβεβαίωσε την απογοήτευση αυτή.

Ενδεικτική του κλίματος που επικρατεί στην Ε.Ε. ήταν η δήλωση του Ισπανού Σοσιαλιστή ευρωβουλευτή **Νάτοσο Σάντσεζ Αμόρ**, εισηγητή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Τουρκία, κατά τη διάρκεια της συζήτησης για την έκθεση: «Είδαμε πρόσφατα ένα αναγεννημένο ενδιαφέρον από την τουρκική κυβέρνηση για την αναζωογόνηση της διαδικασίας ένταξης στην Ε.Ε. Αυτό δεν θα συμβεί ως αποτέλεσμα γεωπολιτικών διαπραγματεύσεων, αλλά όταν οι τουρκικές Αρχές δείξουν πραγματικό ενδιαφέρον να σταματήσουν τη συνεχή οπισθοδρόμηση των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου. Αν η τουρκική κυβέρνηση θέλει πραγματικά να αναζωογονήσει την πορεία της προς την Ε.Ε., θα πρέπει να το δείξει με συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις και δράσεις, όχι με δηλώσεις».

Στασιμότητα

Η έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενόχλησε ιδιαίτερα την Αγκυρα, για πολλούς λόγους. Ένας από τους βασικότερους ήταν η λύπη που εξέφρασε το Ευρωκοινοβούλιο για το γεγονός ότι η Τουρκία δεν συντάσσεται με τις δυτικές κυρώσεις εις βάρος της Ρωσίας, καταδεικνύοντας έτσι ότι η στάση της Αγκυρας απέναντι στη Μόσχα εξελίσσεται σε πρόβλημα για τον Ερντογάν.

Επιπλέον, η έκθεση καταγράφει ότι δεν έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την προστασία των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, συμπεριλαμβανομένων αυτών στην Ιμβρο και στην Τένεδο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε τις τουρκικές Αρχές να σεβαστούν πλήρως τον ιστορικό και πολιτιστικό χαρακτήρα των πολιτιστικών και θρησκευτικών μνημείων, σημειώνοντας με ανησυχία τις πρόσφατες εξελίξεις όσον αφορά το μνημείο της Αγίας Σοφίας και το Μουσείο της Χώρας. Αναφορά γίνεται επίσης στην επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, στην ανάγκη σεβασμού και αναγνώρισης του Οικουμενικού Πατριαρχείου, αλλά και στην προστασία μειονοτήτων από ρητορική μίσους και θρησκευτικών χώρων από βανδαλισμούς.

Η έκθεση καταγράφει για ακόμα μία φορά την έλλειψη προόδου στις λεγόμενες «κυπρογενείς» υποχρεώσεις της Αγκυρας, ενώ καταδικάζει τα πρόσφατα επεισόδια στην Πύλα εις βάρος της ειρηνευτικής δύναμης του ΟΗΕ.

Βασικό σημείο είναι και η παράτρηση των ευρωβουλευτών τόσο προς την Αγκυρα όσο και προς την Ε.Ε. να άρουν το σημερινό αδιέξοδο και να προχωρήσουν προς μια στενότερη εταιρική σχέση, συνιστώντας την εξεύρεση ενός παράλληλου και ρεαλιστικού πλαισίου για τις ευρωτουρκικές σχέσεις και καλώντας την Κομισιόν να διερευνήσει τις πιθανές μορφές μιας τέτοιας σχέσης.

Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών, Χακάν Φιντάν